

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 24 lipca 1934 r.

o zatwierdzeniu orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego na obszarze m. st. Warszawy z dnia 17 lipca 1934 r.

Na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) oraz § 44 i 45 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104) postanawiam, co następuje:

§ 1.

Zatwierdzam orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, powołanej na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1934 r., wydane w dniu 17 lipca 1934 r. w sprawie załatwienia zatargu w przemyśle budowlanym na obszarze m. st. Warszawy, podane w załączniku do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Jako datę wejścia w życie orzeczenia oznaczam dzień 23 lipca 1934 r.

§ 3.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *J. Paciorek*.

Załącznik do Zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 lipca 1934 r. (Nr. 167, poz. 222).

ORZECZENIE

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1934 r., w myśl postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o Nadzwyczajnych Komisjach Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) — w celu załatwienia zatargu w przemyśle budowlanym na obszarze m. st. Warszawy —

na posiedzeniu w dniu 17 lipca 1934 r. w Ministerstwie Opieki Społecznej w Warszawie, ul. Długa Nr. 38/40,

w składzie, ustalonym zgodnie z §§ 8, 12, 13 i 37 rozporządzenia z dnia 24 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104):

Przewodniczący: p. Marjan Klott, Główny Inspektor Pracy i Dyrektor Departamentu,

Członkowie:

p. Antoni Olbromski, Sędzia, delegat Ministerstwa Sprawiedliwości,
p. Bronisław Stawiski, Dyrektor Departamentu, delegat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

Ławnicy:

p. Stanisław Pronaszkowski — ze strony pracodawców,

p. Zygmunt Gardecki — ze strony robotników, w obecności następujących uczestników zatargu: ze strony pracodawców:

1) Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych R. P. w osobach: pp. Chabielskiego, A. Martensa, H. Martensa i M. Skąpskiego,

2) Cech Malarzy Chrześcijańscy w osobach: pp. St. Domaradzkiego i Wł. Leimana;

ze strony robotników:

1) Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego Z. Z. Z. w osobach: pp. J. Pluskowskiego, L. Ziętka, Wędołowskiego i D. Pencillo,

3) Zjednoczenie Zawodowe Polskie w osobie p. W. Siczki,

3) Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych „Praca Polska” w osobach: pp. W. Rościszewskiego, St. Gralewskiego, W. Głabińskiego i E. Gębskiego

po zbadaniu istoty zatargu, przeprowadzeniu postępowania dowodowego i wysłuchaniu głosów stron —

Z w a ż y w s z y,

że położenie pracowników budowlanych jako pracowników sezonowych wymaga odrębnego traktowania w zakresie płac,

że z drugiej strony należy mieć na uwadze ogólną sytuację przemysłu budowlanego w Polsce oraz płace w budownictwie na innych obszarach Państwa,

że teren obowiązywania orzeczenia zostaje sprecyzowany przez Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą stosownie do § 18 rozporządzenia z dnia 24 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104) w ten sposób, aby objąć przylegające bezpośrednio do m. Warszawy tereny, na których warunki budownictwa są całkowicie identyczne z budownictwem na obszarze administracyjnego okręgu m. Warszawy i byłyby objęte zatargiem, że wysokość stawek płac, ustalona przez Komisję, powinna mieć charakter płac minimalnych przy możliwie niewielkiej ilości kategorii, które stałyby się podstawą do ustalenia płac innych działów robót w przemyśle budowlanym,

że umowy zbiorowe w przemyśle budowlanym nie obejmują z reguły płac malarzy i posadzkarzy, którzy nie należą też w przeważnej mierze, ani po stronie pracodawców, ani po stronie robotniczej, do organizacji budowlanych, wobec czego nie mogą być w ścisłym znaczeniu tego słowa zaliczeni do kategorii robotników budowlanych w rozumieniu taryfowym i dlatego Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza nie ustala płac tych kategorii robotników, pozostawiając i zalecając stronom określenie tych płac w drodze dobrowolnej umowy przy uwzględnieniu normalnie stosowanej relacji pomiędzy płacami robotników budowlanych a stawkami malarzy i posadzkarzy,

że, nie wdając się w zasadnicze rozstrzygnięcie, czy roboty akordowe w budownictwie mają być stosowane, i biorąc pod uwagę stan faktyczny, Komisja uznała za konieczne przyjęcie w tym zakresie pewnych zasad odnośnie wynagrodzenia,

że pozostałe postulaty wysunięte przez strony co do czasu pracy, urlopów, pomieszczeń na szatnie i przebieralnie oraz delegacji pracowników mogą być uregulowane bądź w drodze wyrażonych przepisów, bądź w drodze bezpośredniego porozumienia stron, wobec czego Komisja uznaje je za niewchodzące w zakres zagadnień rozstrzyganych przez Komisję,

że natomiast Komisja z naciskiem podkreśla konieczność możliwie rychłego zakończenia zatargu tak szkodliwego dla interesów gospodarstwa społecznego, a w równej mierze godzącego w in-

teresy robotników, wobec czego konieczne jest wprowadzenie krótkiego terminu zgłoszenia się robotników do pracy i zapewnienie im tej pracy, jednak tylko do upływu tego terminu —

o r z e k a:

§ 1.

Ustala się następujące stawki płac robotniczych za godzinę:

murarz I-ej kategorii, który wykonywa samodzielnie trudniejsze prace murowe lub tynkowe (np. licowanie ozdobne ścian licówką, murowanie filarów wielobocznych, trudniejszych sklepień; ciągnięcie i gierowanie ozdób architektonicznych, ozdobne tynkowanie ścian frontowych, sztalblatury, tynki szlachetne, samodzielne ustawianie futryn i t. p.) — nie mniej niż	zł 1,30
pozostali murarze — nie mniej niż	„ 1,15
gracownik — nie mniej niż	„ 0,80
kołtarz noszący najmniej 30 cegieł — nie mniej niż	„ 0,90
cieśla I-ej kategorii, który wykonywa samodzielnie według rysunku połączenia i zaciosy w więzaniach dachowych i innych oraz montuje takowe na miejscu przeznaczenia, wykonywa schody drewniane, podłogi białe, drzwi szpungowe i t. p. oraz samodzielnie wykonywa według rysunku szalunki do żelbetów — nie mniej niż	„ 1,20
pozostali cieśle — nie mniej niż	„ 0,90
zbrojarz, który wykonywa samodzielnie na podstawie otrzymanych rysunków gięcie żelaza i układanie armatury na szalowaniach — nie mniej niż	„ 1,20
zbrojarz II-ej kategorii — nie mniej niż	„ 0,80
betoniarz, który wykonywa układanie zaprawy betonowej w szalowaniach trudniejszych konstrukcji, ubijanie i wyrównuje zabetonowane części konstrukcji żelbetonów — nie mniej niż	„ 0,80
pomoc na budowie wszelkiego rodzaju (do noszenia materiałów, przy cieśli, przy zbrojarzu, betoniarzu i t. d.) — nie mniej niż	„ 0,65

§ 2.

O ile na robocie budowlanej jest stosowany system akordowy, stawki jednoszkowe za pracę w akordzie powinny być obliczone w taki sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

§ 3.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 4.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje na obszarze okręgu administracyjnego m. st. Warszawy oraz w miejscowościach: Okęcie-Lotnisko, Boernerow-Babice i Fort Bema.

§ 5.

Rozliczenie zarobku robotnika winno być dokonywane co najmniej raz na dwa tygodnie po zakończeniu normalnych godzin pracy, przyczem jednak w tygodniach, w których rozliczenia niema, winna być dana zaliczka, nie mniej niż 75% należności za pracę za ten okres.

§ 6.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia jego wydania do dnia 31 marca 1935 r.

§ 7.

Wobec ustalenia warunków pracy przez Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą, roboty winny być w miarę możliwości technicznych podjęte niezwłocznie.

Robotnicy, którzy zgłoszą się do pracy w terminie trzydniowym, ustalonym w art. 18 pkt. d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324), nie mogą być wydaleny z pracy za strajk jako taki.

Na tem orzeczenie zakończono.

Jednocześnie Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza,

mając na uwadze konieczność uporządkowania warunków pracy w całym przemyśle budowlanym na obszarze, objętym zatargiem, i wyrażając przeświadczenie, że uporządkowanie takie jest możliwe tylko przez nadanie orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej po przyjęciu go przez strony lub zatwierdzeniu orzeczenia,

uchwała zwrócić się do Pana Ministra Opieki Społecznej z prośbą o zgłoszenie na Radę Ministrów wniosku o nadanie niniejszemu orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej na całym obszarze, dla którego orzeczenie zostało wydane, a to po myśli art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rze-

czypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604).

Przewodniczący
Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej
(—) M. Klott
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu
Członek:
(—) A. Olbromski
Sędzia.
Członek:
(—) B. Stawiski,
Dyrektor Departamentu.
Ławnik ze strony pracodawców:
(—) Stanisław Pronaszkowski.
Ławnik ze strony robotników:
(—) Zygmunt Gardecki.

—oOo—